

آداب مهم دینی در تربیت فرزندان

استاد حوزه علمیه قم با اشاره به این که لازمه داشتن فرزند صالح رعایت آداب مهم دینی در تربیت فرزندان است، به بیان برخی از این شرایط براساس آیات و روایات پرداخت و گفت: تربیت یک فرآیند مستمر است که پیش از تولد شروع شده تا پس از تولد نیز ادامه می‌یابد.

استاد حوزه علمیه قم با اشاره به این که لازمه داشتن فرزند صالح رعایت آداب مهم دینی در تربیت فرزندان است، به بیان برخی از این شرایط براساس آیات و روایات پرداخت و گفت: تربیت یک فرآیند مستمر است که پیش از تولد شروع شده تا پس از تولد نیز ادامه می‌یابد.

حجت‌الاسلام سید علیرضا تراشویون، در شبستان در کلاس‌های تربیت دینی فرزند در شبستان نجمه خاتون (س) حرم حضرت فاطمه معصومه (س) با اشاره به اینکه امروز بسیاری از مادران اطلاعاتشان در مورد تربیت بسیار محدود است و همین موضوع موجب یک جنگ در محیط خانه میان مادر و فرزند شده است، گفت: این جنگ در همه زمینه‌های زیستی، خوراک و تربیت و در جریان است و موجب شده مادران به خاطر اذیت و آزار فرزندان از فرزنددار شدن دلزده شوند در حالی که بر خلاف این موضوع در روایت دینی بیان شده که فرزند میوه دل، زینت زندگی و مایه آرامش پدر و مادر است اما به دلیل عدم آگاهی مادران از نکات تربیتی همین فرزند برای مادر به مصیبت تبدیل می‌شود.

وی افزود: همان مادری که بلافاصله بعد از متولد شدن فرزند او را در آغوش گرفته و به او شیر می‌دهد بعد از سن چهار سالگی که برای غذا دادن به بچه دچار معضل جدی می‌شود تا جایی که حتی تشویق تطمیع و تهدید و تنبیه هم کارساز نیست و علت این امر ناآگاهی مادر از تربیت کودکان است.

استاد حوزه علمیه قم ادامه داد: متأسفانه مادران امروز هنوز نمی‌دانند باید چطور به فرزندان خود شیر دهند و از زمان بندی شیر دادن بچه آگاه نیستند و فکر می‌کنند هر گاه بچه گریه می‌کند باید به شیر بدهند در حالی که همین امر موجب ریز خواری و بد غذایی کودک می‌شود چون مادر نمی‌داند معنای هرنوع گریه کردنی غذا نیست بلکه یک دلیل گریه کردن کودک شیر است.

حجت‌الاسلام تراشویون با اشاره به اینکه تربیت دینی فرزندان چند گام دارد، تصریح کرد: گام اول قبل از تولد است که به دو دسته تقسیم می‌شود که یکی از قبل از بارداری و دیگری حین بارداری است.

وی ادامه داد: دومین گام تربیت دینی بعد از تولد بوده که خود به سه مرحله از تولد تا هفت سالگی، از هفت سالگی تا 14 سالگی و از 14 سالگی تا 21 سالگی تقسیم می‌شود که ما در تربیت دینی هفت سال اول را هم به دو دسته از ابتدای تولد تا دو سالگی و از دو سالگی تا هفت سال تقسیم‌بندی می‌کنیم.

استاد حوزه علمیه قم تصریح کرد: اولین گام تربیت فرزند قبل از تولد این است که ما همسر خود را درست انتخاب کنیم چون نقش و پدر و مادر در تربیت بسیار مهم بوده و نقش مادر در تربیت فرزندان از پدر کلیدی‌تر است و زنان در زمینه تربیت فرزندان در خصلت جایگاه بسیار برجسته‌ای دارند و در نظام ساختاری اسلام بر خلاف دیدگاه شرق شناسان زن در یک جایگاه متعالی قرار گرفته است.

حجت‌الاسلام تراشویون اظهار کرد: در روایت‌ها بیان شده که اگر زنی فرزند اولش دختر باشد خوشنام و خوش قدم است و اسلام با این روایت به ویژگی جنس دختر اشاره دارد و این یک امتیاز است اما به معنای نفی پسر دار شدن و نحس بودن قدم پسر نیست. وی افزود: امام هادی (ع) در پاسخ به یحیی بن ذکریا که از حضرت خواسته بود که در حقش دعا کند تا فرزندش پسر شود حضرت در یک نامه کوتاه در پاسخ او نوشتند دختر بهتر است و السلام.

استاد حوزه علمیه قم تأکید کرد: در انتخاب همسر مادر مهم‌تر از پدر است چون مادر نقش محوری دارد و فرزندان بیشترین وقت خود را با مادر می‌گذرانند بنابراین اسلام می‌گوید در انتخاب همسر به مادر بودن او توجه کنید زیرا کودک در دامن مادر تربیت می‌شود و امروز هم اگر شاهد حضور مردان شایسته در جامعه هستیم به برکت وجود مادران شایسته و مربی است که به همین دلیل امام خمینی (ره) می‌فرمایند «از دامن زن مرد به معراج می‌رود».

حجت‌الاسلام تراشویون با اشاره به اینکه دومین مبحث مهم در تربیت دینی فرزند قبل از بارداری مبحث تغذیه است، اظهار کرد: اگر تغذیه درست باشد موجب تولد فرزندان باهوش، زیبا، قوی باحلم و بردباری می‌شود و این مستلزم تغذیه خوب پدر و مادر قبل از بارداری و حین بارداری است.

وی افزود: مثلاً علمای تغذیه و دستورات دینی می‌گویند خوردن به یا سیب موجب زیبایی فرزند می‌شود و همچنین اگر پدر و مادر قبل از تولد فرزند قاووت که همان چند مغز است را بخورند این امر بر جنین تأثیر داشته موجب باهوش شدن کودک به خصوص استخوان بندی مستحکم در دختران می‌شود.

استاد حوزه علمیه قم گفت: تربیت یک فرآیند است که قبل از تولد شروع و بعد از تولد ادامه می‌یابد و استمرار در تربیت شرط است اما اگر کسی از ابتدا شروع نکرد و از وسط هم به این نکات توجه کرد باز هم خوب است.

وی تأکید کرد: تغذیه پایه رفتاری انسان است و نمی‌توان نسبت به تغذیه بی‌تفاوت بود و ما حدود 700 روایت در باره تغذیه داریم که روایت دینی در خصوص نماز حتی به این میزان نیست و این موضوع نشان دهنده اهمیت مبحث تغذیه است. حجت‌الاسلام تراشویون ادامه داد: لقمه حلال بچه را تربیت نمی‌کند ولی در تربیت دینی کودک تأثیر دارد و در تربیت دینی دو رکن مقدماتی و مهم در که یکی لقمه حلال و دیگری غذای سالم است و باید با پول حلال غذای خوب خریداری کرده و لقمه حلال را با ذکر گفتن نورانی کرد.

وی با اشاره به اینکه آیت الله جواد آملی در سخنان خود بیان می‌کنند که در طول تاریخ زنانی بودند که وقتی غذا را درست می‌کردند ذکر می‌گفتند، تصریح کرد: برخی همین الان هم هستند که هنگامی که می‌خواهند غذا را درست کند بر محمد و آلش صلوات می‌فرستند. استاد حوزه علمیه قم با بیان اینکه نکته چهارم در تربیت دینی فرزند این است که آداب فرزند دار شدن رعایت شود، گفت: مثلاً وقتی می‌خواهد نطفه فرد بسته شود یک سری ادعیه و دعاها است که در کتاب ریحانه بهشتی آمده که لازم است رعایت شود و نکته دوم از آداب این است که در هنگام انعقاد نطفه مدیریت نگاه داشته باشیم زیرا در و دیوار محلی که قرار است در آن نطفه فرزند تشکیل می‌شود اثر گذار است.

حجت‌الاسلام تراشویون در این زمینه به ذکر داستانی از زندگی حضرت موسی(ع) اشاره کرد و افزود: حضرت موسی(ع) داماد حضرت شعیب(ع) بود که روزی از حضرت شعیب خواست در قبال کار چوپانیش به او مزدی بدهد که حضرت شعیب با شوخی فرمود هر گوسفند ابلقی(سیاه و سفید) که در گله به دنیا آمد مال تو، چون تعداد این نوع گوسفندها کم و نادر است اما حضرت موسی(ع) هنگام جفت گیری گوسفندان که فرا رسید آن‌ها را در یک مکان جمع کرد و دور عصای خود پشم و سیاه و سفید پیچیده که همین نگاه کردن هنگام جفت گیری موجب افزایش تولد گوسفندان سیاه و سفید شد و این موضوع نشان می‌دهد که نگاه در تربیت رکن است چون بچه‌ها با آنچه می‌بینند تربیت می‌شوند مثلاً عکس حیوان درنده خو به دیوار اتاق کودک به مرور زمان موجب درنده خو شدن او می‌شود و در مورد انعقاد نطفه هم نگاه همین تأثیر را دارد.

وی ادامه داد: یکی دیگر از آداب فرزندار شدن مدیریت کلام است زیرا اگر زن و شوهر حین انعقاد نطفه با هم سخن بگویند این موضوع موجب ناشنوا شدن کودک می‌شود و امروز شاهدیم بخشی از بچه‌هایی که ناشنوا هستند هیچ دلیل ژنتیکی ندارد و والدین هم با هم فامیل نیستند که پزشکان علت این موضوع را جهش ژنتیکی دانسته و شاید سخن گفتن والدین در جهش ژنتیکی مؤثر باشد.

استاد حوزه علمیه قم افزود: مدیریت تفکر حتی در زمان انعقاد نطفه پدر و مادر مؤثر است و در این زمینه روایت شده روزی شخصی نزد حضرت امیر(ع) آمد و فرزندش را با خود آورد و با وجود اینکه پدر و مادر هر دو سفید چهره بودند فرزند آن سیاه چهره شده بود که علت را از حضرت جویا شدند و حضرت رو به مرد کرد و گفت آیا هنگام انعقاد نطفه به زن سیاه چهره ای فکر می‌کردی؟ مرد گفت آری که حضرت فرمودند همین فکر تو موجب سیاه چهره شدن فرزندت شده است و بهترین فکر هنگام انعقاد نطفه این است که از خدا بخواهیم فرزندی سالم و صالح به ما هدیه کند.

حجت‌الاسلام تراشویون با بیان اینکه باید هنگام فرزندار شدن زمان مناسب را هم انتخاب کنیم در این زمینه به یک داستان تاریخی اشاره کرده و گفت: پدر اسکندر مقدونی که ستاره شناس بود در یکی از مطالعات به این نتیجه رسید که در یک شب خاص یکی از کرات با سیاره زمین تلاقی می‌کند و این اتفاق هر 700 سال یکبار می‌افتد که اگر در این شب فرزندی منعقد شود دانشمند خواهد شد که زمانی که این سخنان را پدر اسکندر به همسر خود می‌گفت خواهر زنش این سخن را شنید و به آن عمل کرد و نتیجه این انعقاد نطفه فرزند مقدسی به نام حضرت خزر(ع) شد و پدر اسکندر به دلیل بی توجهی به این موضوع دارای فرزندی مانند اسکندر شد.

وی افزود: حضرت رسول(ص) هم زمانی که قرار بود حضرت متولد شوند قبل از انعقاد نطفه ایشان نود روز روزه گرفته و در شب آخر از میوه‌های بهشتی تناول کردند تا صاحب دختری مانند حضرت زهرا(س) شدند.

استاد حوزه علمیه قم ادامه داد: پنجمین نکته در آداب فرزند دار شدن این است که والدین در هنگام انعقاد نطفه آرامش روحی داشته باشند زیرا تنش والدین بر استرس و آرامش کودک به صورت جدی اثر گذار است.

حجت‌الاسلام تراشویون با اشاره به اینکه اولین محیط تربیتی رحم مادر است، یادآور شد: در هنگام فرزندار شدن باید به سلامت جسمی مادر توجه شود زیرا مادر قرار است 9 ماه امانتی را حمل کند که اگر این مادر سلامت جسمی نداشته باشد دردش یک‌جور به بچه آسیب می‌رساند و خوردن دارو توسط مادر به شکل دیگر بر کودک اثر خواهد بود.